

*Informe anual
da Oficina de Medio Ambiente
Curso 2021-2022*

Universidade de Vigo

*Oficina de
Medio Ambiente*

**OBXECTIVOS
DE DESENVOLVEMENTO
SOSTIBLE**

A publicación desta memoria está aliñada co cumprimento dos seguintes ODS e as súas metas:

Meta 3.9 Redución de mortes por contaminación química e polución.

Meta 6.3 Mellorar a calidade da auga. Reducir a contaminación e augas residuais.

Meta 6.4 Aumentar o uso eficiente de recursos hídricos (extracción de auga doce).

Meta 6.6 Protección dos ecosistemas relacionados coa auga.

Meta 7.2 Aumento das enerxías renovables.

Meta 7.A Aumento da investigación e investimento en enerxías limpas.

Meta 11.4 Protección do patrimonio cultural e natural.

Meta 11.7 Proporcionar acceso a zonas verdes e espazos públicos seguros.

Meta 12.2 Lograr o uso eficiente de recursos naturais.

Meta 12.4 Xestión de refugallos e produtos químicos.

Meta 12.5 Prevención, redución, reciclaxe e reutilización de refugallos.

Meta 12.8 Asegurar a educación para o Desenvolvemento sustentable.

Meta 13.1 Fortalecemento da resiliencia e adaptación.

Meta 13.3 Mellora da Educación e sensibilización ambiental.

Meta 15.1 Asegurar a Conservación e uso sustentable dos ecosistemas.

Meta 15.2 Xestión sustentable de bosques.

Meta 15.5 Medidas contra a degradación e perda de biodiversidade.

Meta 15.7 Combater a caza furtiva e especies protexidas.

Meta 15.8 Prevención de especies invasoras.

Meta 15.9 Integración de plans sensibles a medio ambiente.

Memoria da Oficina de Medio Ambiente (OMA) Curso 2021-2022

A OMA constitúe o órgano representativo e competente da política ambiental da Universidade de Vigo (UVigo). Entre as súas funcións están intervir nas actuacións nos campus que poidan producir impactos ambientais, a conservación e restauración do medio natural, asesorar a comunidade universitaria en materia ambiental promover accións que aumenten a calidade do medio natural, así como o fomento da educación e sensibilización ambiental. Ao longo do curso 2021-2022, baixo o marco destes obxectivos, as principais actividades desenvolvidas foron:

Xestión ambiental: manexo de recursos, materias primas e residuos

No campus de Pontevedra, xunto coa súa vicerreitoría, desenvólvese o sistema de seguimento e xestión ambiental (bandeira verde universitaria) dentro do marco do *Programa Green Campus*, coordinado pola entidade *Adeac*.

Dende a OMA diríxese e supervísase a recollida dos residuos perigosos de tódolos centros dos 3 campus a través de xestores autorizados. Durante o curso 2021-2022 retiráronse as seguintes cantidades:

	outubro 2021	abril 2022
Total residuos perigosos (kg)	9.430	10.248

Trabállase tamén na recollida, almacenamento, transporte e xestión do material informático obsoleto e avariado de tódolos centros da universidade. Para isto colabórase co Gruvi (*Grupo de Reciclaxe Informática da Universidade de Vigo*) na selección do material eléctrico e electrónico aproveitable. Neste curso, a cantidade en peso de material recuperado con respecto ao total desbotado foi arredor dun 6,3 %. A cantidade total tratada a través de xestor autorizado deste tipo de residuos foron uns 7.070 kg. Os residuos de aparellos eléctricos e electrónicos (RAEE) retirados (unidades) no curso 2021-2022 foron:

	Reutilizados no GRUVI	Xestor autorizado
Ordenadores	45	767
Monitores	32	351
Impresoras + escáneres	3	91
Caixas con material variado	3	52
Outros equipos eléctricos	0	31
TOTAL	83	1292

Tamén se leva o control, segregación e xestión doutro tipo de residuos como os *sandach* (de laboratorios de experimentación animal), fluorescentes e lámpadas, consumibles de oficina, teléfonos móbiles, etc.

Coa entidade Ambilamp, que conforma un sistema estatal de xestión integrado de residuos procedentes de lámpadas fluorescentes e de baixo consumo, a UVigo ten asinado un convenio polo que esta entidade recolle gratuitamente este tipo de residuos nos campus. Para isto, puxo a disposición da UVigo unha serie de colectores especiais localizados en zonas centralizadas de cada campus, onde se van dispoñendo adecuadamente este tipo de residuos para a súa posterior recollida e xestión pola entidade.

A empresa CORE dispón en puntos estratéxicos dos 3 campus (conserxerías e servizos) colectores para a recollida específica de cartuchos e tóneres de impresoras e fotocopiadoras, así como de teléfonos móbiles e dos seus compoñentes. Procede cuadrimestralmente coa súa recollida ou por aviso específico do centro en caso de que se enchan.

Dende a OMA lévase o control e seguimento de determinados consumos (auga, electricidade, combustibles, etc.) que son recollidos nos contadores específicos ou subministrados polos servizos de recompilación de datos da universidade (fornecidos polas compañías subministradoras). Rexístranse mensualmente os consumos de auga, electricidade e combustibles, estudando na medida do posible medidas de aplicación de eficiencia enerxética e aforro.

Séguese a traballar no seguimento e cuantificación do impacto ambiental da universidade en base ao estudo da *Pegada de Carbono* e da *Pegada Ecolóxica* (ano 2021: 0,93 ton CO₂eq/persoa). Este e outros indicadores (coma o caso da enquisa *Green Metric* entre universidades a nivel internacional) miden o efecto das emisións de gases invernadoiro e o impacto ambiental que relaciona os recursos existentes coa capacidade ecolóxica do planeta para xerar os devanditos recursos. Estes datos son públicos e están dispoñibles na web da OMA: <http://oma.webs.uvigo.es/Sostibilidade/CambioClimatico/PegadaEcoloxica.php>

Sensibilización e formación

Continúase co desenvolvemento do Programa de Educación Ambiental con visitas polos itinerarios ambientais "Universidade é Natureza" e "Ruta das Árbores", dirixido principalmente a estudantes de centros de ensino das bisbarrias dos campus e para os membros da comunidade universitaria. O obxectivo destas saídas de campo é dar a coñecer a paisaxe e a grande variedade de especies de fauna e flora presentes nos campus, algunhas singulares polo seu porte, rareza ou idade.

Dentro do ámbito do *Desenvolvemento Sustentable e a Xestión Ambiental* convocáronse 6 bolsas de formación para estudantado universitario e contouse coa colaboración de varios proxectos fin de grao e fin de mestrado, así como estudantes que desempeñaron labores de voluntariado para o apoio na xestión ambiental e o mantemento e a conservación do medio natural dos campus.

Conservación do medio natural

No que respecta ao control e erradicación de especies invasoras, continúaase co seguimento e control de especies de flora invasora (persicaria, onagra, acacia negra, mimosa, robinia, margarida africana, cortaderia, canaveira, herba tintureira, cala, glicinia, eixerón, landoltia, calamón, acedeira, vinca, dedal de ouro, capuchina etc.) e capturas de fauna invasora (como o cangrexo americano, tartaruga de Florida, carpas e carpíns) nas lagoas e estanques dos campus.

A Unidade de Xardinería e zonas verdes encárganse da conservación das zonas verdes de tódolos campus, así como das infraestruturas relacionadas e os traballos asociados.

Dende a Unidade de Xardinería e zonas verdes, nos campus faise un traballo constante ó longo do ano na xestión da conservación das zonas verdes, así como traballos complementarios relacionados. En función da climatoloxía, da evolución vexetativa das diferentes cubertas vexetais e do calendario universitario, planifícanse as tarefas de conservación co obxectivo de aumentar a calidade ecolóxica, tentando incrementar a biodiversidade e o potencial ornamental e paisaxístico das zonas verdes:

- Supervisión e control periódico do estado das zonas verdes, mobiliario urbano e infraestruturas.
- Planificación e coordinación dos traballos de conservación en zonas verdes e infraestruturas (estacionamentos, sistema viario e peonil, zonas duras, sistemas de drenaxe, estanques e limpeza xeral periódica dos campus).
- Traballos de mantemento: podas, reprodución de plantas, rega e mantemento dos sistemas de rega, compostaxe, etc.

Traballos extraordinarios e estacionais nos campus de **Vigo** e **Pontevedra**:

- Xestión de residuos:
  - Limpeza de entulleiras “espontáneas”.
  - Limpezas especiais manuais dos campus durante os exames de Selectividade, antes dos actos institucionais e protocolarios, logo dos eventos deportivos, doutros temporais, etc.
  - Limpeza mecánica ao ano das estradas, as sendas, as zonas de estacionamento e as zonas duras mediante varredora-aspiradora urbana con recollida de áridos e restos vexetais; este curso 2 limpezas mecánicas das estradas principais.
  - Recollida de residuos inertes dos centros, dos servizos, dos laboratorios e das infraestruturas: recollida, clasificado, reciclaxe e almacenamento temporal de materiais metálicos, áridos, madeira, sinais de tráfico, etc.
  - Recollida de residuos inertes e limpeza especial de líquidos nas calzadas logo dos accidentes de circulación nas estradas dos campus.
  - Xestión dos residuos vexetais producidos nos traballos de conservación das zonas verdes: triturado das pólas de poda e compostaxe dos restos vexetais producidos nos traballos de mantemento. Empréganse para a restauración de solos e plantacións. Este ano producíronse aproximadamente uns 40 m³ de compost maduro.

- Plantacións:
  - Plantación/reposición de 75 árbores e arbustos en varias zonas do campus como mellora da diversidade vexetal e paisaxística: nas inmediacións da residencia universitaria, na traseira do edificio Cacti-Cinbio, na contorna da Facultade de Económicas e na parcela do edificio MTI-Cintecx pola zona dos equisetos.
  - Plantación de especies herbáceas autóctonas perennes, vivaces e de cubrición en zonas de erradicación de plantas invasoras (residencia universitaria e Escola de Telecomunicacións).

- Outros traballos:
  - No campus de Pontevedra realizáronse traballos de poda de altura e seguridade no arborado patrimonial do campus (*Acer sacharinum* e *Platanus spp.*). Corta dun *Ulmus sp.* e dun *Morus alba* para evitar risco de caída e solta de pólas.
  - Mellora da contorna da residencia universitaria, ademais das plantacións nas súas proximidades, ampliación do sistema de rega e construción de 3 herpetorrefoxios.
  - Colaboración con departamentos e equipos de investigación proporcionando materiais, preparando novas zonas para investigación, etc.
  - Continuación coa erradicación dunhas 12 especies de flora exótica e invasora en diferentes ecotonos e xardíns dos campus, actuando periodicamente.
  - Continuación coa xestión e execución das medidas correctoras en adaptación da lexislación de prevención de incendios; continuación coa corta de piñeiros na circunvalación e proximidades de edificios no campus das Lagoas-Marcosende de Vigo.
  - Corta especial de piñeiros que supoñían un risco de caída de pólas na contorna da Facultade de Económicas, na Facultade de Filoloxía e Tradución, na Escola de Minas e Enerxía e Enxeñaría Industrial.
  - Poda especial dun *Castanea sativa* (castiñeiro) na contorna de Filoloxía e Tradución (castiñeiro máis grade e vello do campus de Vigo), incluída a instalación de tensores para soportar o seu peso.
  - Mellora das xardineiras do patio da Facultade de Belas Artes en Pontevedra.

No campus de **Ourense**:

- Corta e apeo de dous lamagueiros [*Populus nigra* (25 m) e *Populus alba* (20 m)] mortos e secos, posiblemente por ataque de fungos.
- Cambio de lugar de catro grandes recipientes de pedra para testos, no tramo do patio do edificio Politécnico ó acceso sur do edificio de Ferro. Posterior axardinamento.
- Cambio de lugar de oito grandes recipientes de pedra para testos sitos na terraza da Biblioteca.
- Poda dunha grande póla dun piñeiro manso (*Pinus pinea*) no Parque Ambiental xa que estaba moi baixa e podía constituír un perigo para os usuarios.
- Roza e limpeza da base dun gran cedro do campus norte a carón do estanque dos patos.
- Retirada de tres grandes tocos de dous cedros e un piñeiro manso abatidos polo temporal.
- Limpeza e decoración do estanque da entrada do edificio do Campus da Auga.
- Axardinamento do edificio do Campus da Auga.
- Plantado dun *Chamaecyparis lawsoniana* a carón do edificio do Campus da Auga.
- Planificación da poda en altura dun gran cedro do campus norte, afectado de rotura e caída de pólas
- Control e supervisión do prego de prescricións técnicas do contrato de Xardinería por parte da empresa concesionaria e dos operarios asociados.
- Manter actualizada a información do mapa xeorreferenciado das árbores do campus de Ourense (Google Maps , My Maps): 12 baixas e 11 altas de espécimes novos.
- Control e supervisión dos traballos realizados polas persoas bolseiras na OMA , así como o control horario.